DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT

NĂM THỨ 11 — SỐ 1108 — TIẾNG DÂN — NGÀY THỨ NĂM 2 SEPTEMBRE 1937

GIÁ BÁO: MỖI số CÓ 04
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3$10 — Ba tháng 1$60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$50
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Mua báo và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

TIẾNG-DÂN

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ NĂM, thứ SÁU và thứ BẢY
Số 12, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Dinh giây thép: TIENGDAN HUE
Chủ-Nhiệm kiêm Chủ-bút: HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý: TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Cái gì thấy quen thì ra thường.

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 14779

ÔNG A. E. BABUT NÓI DỜN SAO ?

SÁCH CẤM VỚI SÁCH QUẢNG-CÁO

Đã lâu nay, từ Âu học truyền sang cùng máy in hoạt bản du nhập xứ nầy, nói riêng về các thứ sách, hoặc sách ở xứ ngoài nhập cảng, hoặc sách của soạn giả cùng nhà in trong xứ xuất bản, một ngày một thấy nhiều. Nhân thế trên mặt các báo thường thấy đăng tên các sách có hai hạng khác nhau:

1/ là thứ sách quảng cáo do nhà soạn giả hay nhà xuất bản gởi tặng nhà báo, nhờ giới thiệu cho công chúng;

2/ là thứ sách cấm, do chính phủ nhận là thứ sách có phương hại, nên ra nghị định cấm; những tên sách cấm ấy cũng gởi các báo đăng cho công chúng biết đừng phát hành tàng trữ mà bị lụy.

Đấy, sách quảng cáo với sách cấm, một bên là muốn cho công chúng mua đọc cho nhiều, một bên là răn phòng không muốn cho ai đọc, mà đọc thì bị tội, hai đường khác nhau là thế nào. Ấy thế mà ông Babut chủ báo PHÁP-VIỆT TẠP CHÍ, lại nói «trèo cẳng ngỗng»: «cấm như thế là một cách làm quảng cáo rất tốt!»

Ông bạn già trong bạn đồng nghiệp, nói khôi hài chăng? Nói thực tình chăng? Trước xin thuật y nguyên văn bài ông (Revue FRANCO-ANNAMITE du 16 Août,:

«Như thế có «công hiệu không?

«Bạn đồng nghiệp Tiếng-dân «rất can đảm của chúng tôi «vừa mới đăng những sách «mà người ta cấm không cho «lưu hành và tàng trữ ở Trung «kỳ, số sách ấy vào khoảng «200.

«Như vậy có thật cấm được «người ta đọc không? Trái lại «ở nước chúng tôi, cái lẽ đó lại «là một lý làm cho người ta «ham đọc những sách ấy. Đó «lại là một sự quảng cáo rất «tốt».

(Est-ce bien efficace?

Notre courageux confrère Tiếng dân, vient de publier la liste des livres e. brochures dont la lecture et la circulation sont interdites en Annam, il y en a quelque 200.

Ça empêche-t-il de les lire? Chez nous, ce serait une raison, au contraire, pour que tout le monde en eût le désir. Ce serait la meilleure réclame).

Đọc bài báo trên, trước tôi cho bạn đồng nghiệp có ý nói khôi hài, nhưng sau xét nghiệm về thực tế thì nhận ra câu nói của bạn đồng nghiệp có chỗ thực tình:

Trải trên 30 năm lại đây, riêng ở Trung kỳ vẫn có nhiều thứ cấm: như trước kia có một độ cấm cúp tóc, Âu trang. mà nay Âu trang, thế phát đã thành tục thông dụng; trước kia có lúc cấm sách Tân thơ (Tàu dịch sách Tây) mà không bao lâu chánh sách gốc ở Âu tây truyền sang càng nhiều. Trái lại như sách Ngũ kinh Tứ thơ cùng 28 quyển sử tiết yếu, là cơm bữa của học giới người Nam, trải mấy trăm đời, lâu nay không có lệnh cấm sách ấy, mà hiện nay gần như mất giống, có khi đi khắp cả phố mà tìm không ra một bộ.

Nghiệm theo lẽ trên, thì sự cấm kia có hẳn là «cách quảng cáo tốt» như ông Babut đã nói không? Chúng tôi không dám chắc; chớ cái «đọc cùng không», thì hẳn do ý muốn của mỗi người, vì trên con đường tư tưởng thuộc về tinh thần, [illegible] ngoài, vẫn không có hiệu quả là bao. Huống cấm một lần đến trên 200 quyển sách, toàn là

(Xem qua trang 2 cột 1)

TIẾNG-DÂN

CHUYỆN ĐỜI

Địa vị càng cao...

Những người đầu óc đơn giản thường tưởng đến kẻ ở đời cùng cực đoạt vinh hoa nhiều thì càng sung sướng hơn nhiều. Nhưng sự thực nó trái hẳn.

Chưa kể chi chuyện đời xưa đầy trong sử sách, chỉ nói chuyện nay Edouard VIII nước Anh đời nay mà ai chẳng biết, tâm đến bực đế vương một nước tối mạnh mà khổ thì vẫn hoàn khổ. Ấy vì vua Edouard VIII tự tâm đến bực đế vương mà vẫn cho cái tự do của mình là trọng hơn cái ngai vàng chín ngù: cho đến ông đổi cái ngai vàng kia một cách rất dễ dàng để được tự do kết hôn với người ông yêu mến.

Nhưng cái khổ tâm lớn của ông Edouard VIII khi còn làm hoàng đế nước Anh, ấy chỉ là một cái khổ riêng, khổ về cái tự do cá nhân của ông bị xâm phạm, đến như làm thế tướng nước Nhật lại gặp nhiều chuyện khổ hơn nữa, nguy hiểm hơn nữa, nguy hiểm ngay cho tính mệnh, vì làm địa vị thế tướng nước Nhật thì phải hiến thân cho những cái chết bất ngờ của phái nghịch. Báo Công-Luận vừa rồi có kể một đoạn lịch sử của mấy nội các Nhật phải nhuộm sắc máu hồng nghe cũng rất thực:

Cách 18 năm trước, thế tướng Nhật ông Hara bị ám sát. Rồi tới ông Tsuyoshi Inukai, rồi tới ông Tổng trưởng Tài chính Junnosuke Inoue cũng bị hành thích. Năm 1930, vì kỳ tên cái hiệp ước Hải quân ở Hội nghị Luân đôn (Anh quốc), ông Yuko Hamaguchi cũng bị dân Nhật giết!

Rồi đến ngày 26 tháng tư dương lịch Kiyoura Keigo cũng bị quét sạch bằng đạn súng tiểu thính, mà thế tướng Okada mà thoát được thân cũng nhờ có [illegible]

Mới đây ông Hoàng Văn-mục Kôn-Ju (Konoe) lên làm thế tướng nước Nhật. Ông còn trẻ tuổi lắm và cũng có lý thuyết

(Xem qua trang 2 cột 3)

Lạc-nhân

TRUNG-NHẬT CHIẾN-TRANH

Quân Nhật chiếm được Trương-gia-khẩu và Nam-khẩu rồi chăng? — Máy bay Nhật công phá Nam-kinh — Máy bay Tàu lại bay sang tận bên Nhật mà công phá — Quân cọng Tàu kéo lên Tuy-viễn và Bách linh-miếu — Tưởng-giới-Thạch phái hai sư đoàn đến Ngô-tùng quyết chiến với quân Nhật — Nhật phong tỏa các ven biển Trung-hoa

Nếu Nhật ngăn cản các tàu Mỹ đi lại trên các ven biển Trung-hoa, thì Mỹ sẽ xem như là Nhật khai chiến với mình

GIAO CHIẾN KỊCH LIỆT CHUNG QUANH BẮC BÌNH

Bắc bình, 25 8 — Hai quân Trung Nhật đương giao chiến kịch liệt ở miền Tây bắc và Tây nam Bắc bình; tiếng súng thần công đại bác ầng trái phá nổ liên tiếp.

Theo tin của người Tàu thì trong mấy trận nầy bên họ, ngoài quân đội của Nam kinh, có đạo quân 29 của Tổng triết Nguyên và một số đông quân Bảo an và quân nghĩa dũng tham chiến.

NHỰT NHÌN NHẬN RẰNG ĐỘI QUÂN CỦA HỌ BỊ QUÂN TÀU VÂY BÁCH Ở LƯƠNG HƯƠNG...

Đông-kinh, 25 8 — Nhật nhìn nhận rằng đội quân của họ ở miền nam Bắc bình ít quá nên đương bị một số đông quân Tàu vây bách tại Lương hương, mãi chờ đến thì nên viện binh tới đây để một phía công quân Tàu được.

Tại Trường tân điếm, quân Tàu toan đánh phá chế của cứ các quân Nhật, song rốt cuộc bị quân Nhật đánh lui.

... VÀ NÓI RẰNG QUÂN NHẬT ĐÃ ĐÁNH TAN QUÂN TÀU Ở THIÊN TÂN

Thiên tân, 25 8 — Theo lời người Nhật nói, thì vừa rồi quân Nhật đã đánh đuổi hết những toán quân Tàu còn sót lại trên đường xe hỏa Thiên tân — Phổ khánh. Hiện quân Nhật đương giao chiến với quân Tàu ở một nơi trọng yếu cách Thiên tân 18 cây số ở miền nam, và đương tiến công Tinh hải là một yếu địa nơi quân Tàu, cách Thiên tân 45 cây số cũng ở miền nam.

Lại vào khoảng 2 giờ chiều hôm qua một đoàn máy bay Nhật bay tới thả rất nhiều trái phá xuống trận tuyến quân Tàu ở trên đường xe lửa Bắc bình — Tuy viễn và nhứt là ở Đại đồng là một chỗ trọng địa của quân Tàu trên bờ biển giới Sơn tây làm cho quân Tàu thiệt hại khá nặng.

Trái lại theo tin báo Tàu, thì bên họ một trận nào quân Tàu cũng đại thắng, giết hại quân Nhật không biết bao nhiêu mà kể.

TRƯƠNG GIA KHẨU VÀ NAM KHẨU ĐÃ LỌT VÀO TAY QUÂN NHẬT RỒI CHĂNG?

Thượng-hải, 25 8 — Có tin ở Bắc bình nói rằng quân Nhật đã lấy được Trương gia khẩu là thế đồn Bắt tiếp nhau sau khi đã lấy được hai trọng trấn Wanchuang

(Xem tiếp qua trang 4 cột 1)

CHÂN-TƯỚNG CUỘC TRUNG-NHẬT

Bắc-bình Thiên-tân đã vào tay người Nhật. Ở Thượng-hải, Nam-kinh, súng cơ quan và tạc đạn trên tầu bay cả hai bên Trung Nhật chọi nhau rầm trời, số người chết đã có hàng ngàn hàng vạn,... Hiện hai bên đương gườm nhau trọng trường hiệp một chết một sống, rõ là trận giặc to.

Về hiện tình chiến sự, có thua có được, như tin các báo hằng ngày, độc giả đã thấy đại lược. Đây kỳ giả xin tóm tắt những nội dung gây ra cuộc chiến tranh nầy, để độc giả nhân lãm: (trích báo Tàu và báo Nhật).

Vì sao người Nhật chế tạo ra biến cuộc ở Hoa-Bắc?

Theo chánh sách đại lục, hễ chiếm được Bắc-bình Thiên-tân là nơi xung yếu thì tấn lên phương tây, xông xuống phương nam, đều có cái thế đuổi tay trăng tới. Sách lược nầy, người Nhật trù định đã sẵn, một bài xã luận trong báo Triều-nhật-tân-văn ra ngày 18-7-37:

«Chụp lấy cơ hội nầy, chúng ta «phải có cái quyết tâm (nhất cử và «nước cuối cùng) để giải quyết vấn «đề Hoa-bắc, thực hiện mối hy vọng «lâu nay thành ra trạng thái rõ «rệt... Nếu thả qua cơ hội nầy mà «để cho chánh phủ Kỳ-sát nhập «chung với quốc-dân chánh phủ, «thì cái cửa ải thứ hai nầy: không «dễ phá được.»

Xem luận điệu trên thấy rõ ý nghĩa sự biến Hoa-bắc, người Nhật cốt dùng tàu bay súng lớn làm cho quân triệt cái chủ trương «Trung ương không được hỏi đến vấn đề Hoa Bắc,» rồi sẽ bàn đến chuyện «Trung Nhật điều chỉnh».

Kế hoạch bố trí vì 3 nguyên nhân:

1) Đàm phán thất bại

Tháng 9 năm ngoái (1936) Xuyên [illegible] trưởng mở cuộc đàm phán, Xuyên-Việt yêu cầu 5 điều:

1) Thừa nhận Hoa-bắc làm xu vực tự trị;

2. Nhật Hoa quan thuế cải chánh;

3) Hiệp định Trung Nhật giao thông liên lạc;

4) Chiêu sinh cố vấn người Nhật;

5) Đình lập phòng cọng hiệp định;

6) Triệt để thủ tiêu bài Nhật vận động.

Trải qua 3 lần chính thức hội đàm, Ngoại-trưởng Trương Quân nhứt-vị cự tuyệt và kiên trì: thủ tiêu Ngụy-tổ-chức ở Kỳ-sát, và Hoa Bắc Trung ương hóa...

Xuyên-việt tức giận, mới thì thả đoạn dọa nạt, đưa bức thơ gọi là «ngoại giao giác thơ», buộc nhà ngoại giao Tàu tiếp thu, nhưng bị sự thuyết luôn. Đó là dùng mặt ngoại giao, Nhật không đạt được mục đích.

2) Sau cuộc sự biến ở Tây-an

Sau biến cuộc ở Tây-an, Trung quốc bỗng đổi ra một cảnh tượng mới. Công việc «tiễu cộng» lâu nay bỗng đình chỉ ngay, các quân nhân ở các địa phương có ý quan vọng lâu nay, nay cũng tỏ lòng ủng hộ Trung ương, chứng rõ toàn thể dân tộc Trung-quốc đã triệt để giác ngộ. Muốn dùng võ lực cưỡng hiếp đã không hiệu quả mà lấy lời ngọt cũng không xong, khắp cả nước Nhật

(Xem qua trang 3 cột 3)

Dân làm rẫy bị phạt lung tung!

Bản báo nhận được bài tố cáo dưới nầy, đăng y nguyên văn, mong quan trên xét cho bọn dân nghèo nát. L. T. S.

PHÚ-VIỆT. — Vài tháng nay lại hay đồng-xuân có xảy ra một hiện tượng khá lạ: Bọn thường dân nghèo làm rẫy trên núi không ngày nào không bị lý hương trình báo, bắt bớ, giải đi dẫn vô. Quan địa phương gia cho chúng cái tội «phóng hỏa thiêu sơn», rồi tới tai hoặc rai cột-bà quất số, đánh đã, rồi truyền đem giam và bắt phạt mỗi tên 3$ như tên Đợi ở làng Hà-trung, các tên Trể, Chú, Tập, Đăng, thị Chanh, Xức, Miễn, Ấy ở làng Phước huệ, Ng. Kiệt, Đặng Rồi, Ng. Đã, Đặng Trung, Ung Cả, Ng. Khứt, Võ Triều, Ng. Đinh, Ng. Sinh ở làng Phước long. Còn các tên khác thì [illegible] ở làng Hà trung, hoặc 1$20 như Huỳnh Đạt, Phạm Hành, Lê Vỗ ở làng Phú long, Đặng Bon ở làng Hà bình, hoặc 0$90 như Võ Chéo, hoặc 0$60 như Ng. Tuy cũng ở Phú long.

Bọn tên Trể ở Phước huệ và bọn tên Kiệt ở Phước long thì chỉ mất công đi, về và bị đòn, bị giam đó thôi, chứ không phải mất tiền, vì số tiền bắt phạt của chúng nó thì lý hương Phước huệ và Phước long gánh chịu, rồi thâu tiền của tất cả những dân làm rẫy trong hai làng là 0$65, người 0$45 hoặc 0$30 mà đem nộp lại Quan (có biên lai nhận bạc hay không thì chúng không được biết). Còn bọn tên Đợi ở Hà trung, tên Đạt ở Phú long, tên Bon ở Hà bình thì phải xuất tiền tới mà chịu phạt, nên có lấy biên nhận.

Tại Nha thì như vậy đó. Còn tại các làng thì có phải viên Lệ-mục và khám phạt.

Nơi các làng khác thì quan phái đến thi nào và hành động ra sao không được rõ, chỉ đến thôn Hà bình vào ngày 16, 17, 18 tháng 6 ta (23, 24, 25-7-37) để khám rẫy rồi sức thôn bắt Đợi. Đến tiên Lệ mục Trần đình Thi, chánh tổng Lê Minh và lý hương Hà bình vào khám về phía Lỗ Sẩu (phía đường xe lửa, về phía hữu ngạn sông Cây dừa) có sức đem theo cả mở dây dừa mà không khám đạc gì cả. Quan phái chỉ đứng tại đường xe lửa ngó lên các rẫy rồi hỏi biên tên của chủ rẫy và nói để sẽ lấy bọn đó cùng được, không cần phải khám đạc. Đoạn, kéo nhau đến nhà Hương mục Trần Bá tìm giấy má và thâu bạc của tên Trần Phú, Võ Bằng và tên Sạu, mỗi người 1$ để sắm đồ ăn uống, còn những dân rẫy khác thì thâu mỗi người 0$60. Kế sau về nhà làng, sức nối mổ tìm bắt các dân rẫy ở một Xóm Sơi, Xóm Gà đến, thâu mỗi tên 0$40; còn dân làng Phú vang phải rẫy tại sơn phần Hà bình thì thâu mỗi tên 0$32.

Ba ngày cả quan phái đến, thì trong làng nem ra nào nhiệt ồn ào: nào mổ đánh liên thanh cả ngày lẫn đêm, nào Hương kiểm Trích, Hương mục Quang, cùng giáp Đại, giáp Ngôi chạy khắp làng để bắt dân đem bạc phạt đến; nào dân trình rụng đôi giáp kêu van inh ỏi và lo chạy tiền tiêu thì làm người phải đi vay tạm, hoặc đi lĩnh tiền sản, tiền cải v. v... Bắc nào cho tên bán 25 hay 30 xu một gà, mà lính tiền trước nó họ thì chỉ phải 8 hay 10 xu một gà mà chỉ nhận có 4, 5 xu thôi!)

Hiện số dân phải rẫy lại làng Hà bình, kể có đủ hai trăm người về thâu số tiền phạt nào đó trên dưới một trăm đồng.

Vậy xin phê bày lên mặt báo, hầu mong Chánh-phủ soi xét cho cả dân dân nghèo được nhờ.

Dân

HỘI-CHỢ QUẢNG-NGÃI

(Tiếp theo)

Công nghệ và sức sản Quảng-ngãi

Nếu muốn biết công nghệ Quảng ngãi, nên xét xem các gian hàng bày đồ sau nầy: Máy dệt khăn và máy đánh chỉ, làm toàn hàng sỗ, đệt được mau chóng, của Nguyễn-phan-Long (Đức phổ), được nhiều đồ ý.

Xa lông đóng theo kiểu tân thời và khuôn đinh, khuôn gương, bàn tủ đủ kiểu, chế tạo rất tinh xảo, của Lê-Hòa.

Đường phèn, đường bông của Nguyễn-văn-Trinh (Nghĩa hành), các đồ bánh trái và tơ lụa của Mđo Bích.

Hiệu Cẩm-hưng đại lý thuốc «Hồng khê» và «Bạc ái»; Phước-thịnh đại lý áo chemise An-thành; Quảng-đông-An quảng cáo đại lý chè Đồng Lương nội hóa, có đủ câu đối nghe cũng hay hay:

«Lợi quyền hà lại nhường ai, «Nay gìn giữ, nay cạnh tranh, quyết «chẳng sống Ngô đam vàng đó;

«Thổ sản là chung của nước, «phải vun trồng phải thu dụng, hoài «chi cây quế để mường lào!»

Ngoài hiệu thuốc Từ-ngọc-Liên và Ông-tiên, đều Sơn-điệp, thuốc Kỳ-ninh, có nhà thuốc Đông-sơn ở Chợ-chùa (Quảng ngãi) chưng bày các thứ cao đơn, hoàn, tán rất có thứ tự.

Nối theo các gian hàng kể trên, còn gian hàng bán nước đá cà phê của Thập cảnh lâu tuyết băng thất (Thu xà), gian khiêu vũ của Võ-văn-Châu, và vô số ki gian bài chơi, ích xỉ, xóc đĩa, me, bài chòi, được công chúng hoan nghênh hơn hết thảy.

Sắc sản thì trà của Hồ-Văn làng Chánh-lộ (Tư nghĩa) và Ng. Kinh làng Đông-Sơn (Tam-kỳ) được thưởng hạng nhứt 10$00; Nguyễn Hà ở Minh-Long, thưởng hạng nhì 8$00.

Bò của Phạm-văn-Tạo (của Đông), thưởng hạng nhứt 20$00. Võ Kiều làng Đông-Mỹ, thưởng hạng nhì 15$00; Lê-Lự làng Lâm-Sơn, thưởng hạng ba 10$00.

Ngựa của Từ-đình-Lang, làng An-Mỹ, thưởng hạng nhứt 15$00. Phạm Cát (của Đông) thưởng hạng nhì 10$00. Còn thì hạng 3, 4, 5, 6 đều có thưởng, nhưng ít.

(Xem qua trang 3 cột 4)

Tòa báo «LE FLAMBEAU D'ANNAM» bị khám

7 giờ tối hôm 23 Aout, nhân viên sở Mật thám tới khám xét tòa báo «LE FLAMBEAU D'ANNAM» ở đường Mac Mahon, Saigon.

Lúc ấy ông chủ nhiệm Nguyễn-văn-Sâm vắng mặt, chỉ có ông quản lý Trần-quang-An. Khám xét không có gì, mà nghe nói cốt để tìm một người tên H. N. P. nào đó.

Ngoài Bắc lụt to! *Nhiều đê vỡ, nước tràn ngập nhà cửa và trôi người*

Tiếp theo 4 ngày mưa ròng rã, hôm 25 Aout, nước làm ngập nhiều nơi trong hai tỉnh Bắc-giang, Bắc-ninh. Nhiều đê vỡ và sạt.

Đê Khê-cầu bạt Yên-dũng (Bắc-giang) vỡ 18 khoảng; những chỗ vỡ nầy rộng từ 15 đến 100 thước. Lúa mà chưa gặt hoặc đang xanh tốt đều bị ngập như biển, nhà cửa đồ đạc trôi bập bềnh, có người cũng bị trôi.

Ở Bắc-ninh, như đê Sông-cầu sạt tới 20 đoạn; đê Đầu-hàn và đê Châu-cầu bị vỡ. Đê sông Thái-bình cũng sạt.

Đối với nạn thủy tai nầy, nhà chức trách lo cứu cấp, nấu cơm các nơi đem tới bằng xe lắp, vì có gạo mà không biết làm cơm nấu ăn, và đã lo góp tiền cho dân mua máy bơm lại mua khác.

https://tieulun.hopto.org

Sách cấm với sách quảng-cáo

(Tiếp theo trang 1)

sách nhân chữ tây, mà dân quê Trung kỳ trên 9 phần 10 chữa biết đến cái tên, chưa đọc được chữ tây, thì có nói là «cách quảng cáo tốt» như bạn đồng nghiệp, cũng không đúng.

Nhờ trong bản Am băng, Lương khải Siêu có chép một chuyện thú: «Nước Nga, về đời Nga hoàng chuyên chế đến cực điểm, những sách nhân quyền, dân ước... đều nghiêm cấm, nhưng văn sĩ nước Nga thường mua đọc trộm lén; họ nhận trên đời không có cái thú gì vui hơn là đêm trời tuyết, một vài người bạn cùng nhau đọc sách cấm trong phòng kín...».

Nói «quảng cáo tốt» chẳng là quảng cáo cho dân xứ văn minh như Âu Mỹ, có tánh ham đọc sách chánh trị như thế, chớ dân Trung kỳ — như trên đã nói — người biết đọc đang ham đọc tiểu thuyết tình cùng thơ nhảm, và phần đông không biết chữ tây thì quảng cáo với ai?

Tuy nhiên xem chuyện trong «Âm băng» kể trên, thì câu nói ông Babut cũng đáng cho nhà đương cuộc suy nghiệm mỗi khi ra nghị định cấm sách.

T. B. — *Bạn đồng nghiệp L'Effort số 44 cũng có bài xã thuyết, nói về vụ cấm sách này. Bạn đồng nghiệp có chỉ một vài quyển sách không đáng cấm, vì nội dung ôn hòa, chẳng có gì kịch liệt cả.*

Xin đông bạc Đông-Dương rời tách đông phật lăng Pháp

Ngày 11 Aout vừa rồi, ông Baffelenf, hội trưởng phòng Thương mại Hanoi có gởi lên quan Tổng trưởng bộ Thuộc địa một bức thơ, xin cho đồng bạc Đông Dương tách riêng đồng phật lăng Pháp.

Ông nói, theo ý kiến các nhà thương mại, kỹ nghệ ở Đông Dương, cho sự tách riêng như thế thì nền kỹ nghệ thương mại xứ nầy mới có bề vững chãi. Ông còn tỏ bày rằng, theo Chỉ dụ 31 Aout 1930 thì vốn đồng bạc Đông Dương theo giá của nó bên nầy; nhưng sau đó, chỉ dụ 20 Octobre 1936 thì trái lại, nhập với đồng phật lăng, thế là có hại. Rồi tiếp gần đây có chỉ dụ 30 Juin 1937 để đồng bạc Đông Dương sụt trời theo đồng liền Pháp.

Ông nói, dư luận bên nầy đều muốn đồng bạc tách riêng đồng phật lăng.

Chuyện đời

(Tiếp theo trang 1)

cao, nên phe đảng ông không đánh để cho ông phải đi theo một con đường với các bậc tiền bối. Người ta lo đề phòng tánh mạng cho ông thật kỹ.

Tại thành Đông kinh, một cái nhà lớn mới dựng lên, ở ngoài ngõ vẽ giống hệt nhà của nhà nghề mới của tay triệu phú cải người đồng ruộng.

Nhưng ở trong nhà, người ta đã phải xuất ra tới 800.000 quan để xây các bức tường dày mà cũng bền không lũng, cũng như vách tường đồn lũy chi vậy.

Cái nhà nầy trên đời chỉ có một. Bao nhiêu máy móc hay lạ do dân Nhật phát minh đều dồn cả vào trong nhà ấy.

Dưới nền nhà có đào hang, có đường đi, có vách tường mở ra khép vô được, có cạm bẫy cấm đầy và có súng liên thanh tự nhiên phát nổ, nếu có ai rang động đến nó.

Khi có việc cần dùng gấp rút, người ta chỉ nhận một cái nút như nút chuông điện, tức thì vách hay gạch nức rẽ, thông thương xuống một cái phòng rộng, rồi vách hay gạch ấy khép lại kín mít, đập phá cũng không xuể.

Cái giường ngủ, cái phòng trang điểm và phòng văn của quan thủ tướng đều bao bọc bằng những vách thép dày mo, chắc cứng.

Tối tớ hầu hạ bên ngài đã chọn lựa toàn những kẻ trung thành với ngài, can đảm, dám chết dám sống khi cần, thế mà ở trước cửa ngoài sân, hãy còn có một đội Hộ vệ quân, lực lưỡng ôm súng canh gác là khác.

Người ta thuật chuyện trước khi thủ tướng Văn-mã Cận-Vệ về ở dinh nầy, ngài đã phải nhờ của ông Kỹ sư đặt máy móc trong dinh ấy chỉ bảo mánh lới cho suốt mấy ngày, học thuộc lòng rồi ngài mới về đó ở được.

Rất nhẹn lên một cái nút, hay kéo trật một sợi dây chằn, thì tường Nhật phải ra tro bụi chớ không phải đùa!

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP
KẸO KHUYNH - DIỆP
DẦU BA - CÔ
KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC
KEM VÀ PHẤN TOKALON
THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL
CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi lại:

HIỆU **VIỄN - ĐỆ**
Ở Bến-Ngự HUẾ

Có hãn thế thì ở nước văn minh làm ăn dân có phải dễ, dân có phải làm lớn thì được lương hậu tước cao, mà không có sự ngay hiểm gì xảy đến như người mình đã nghe thấy mà trông trượng dân.

VẬN-VĂN

Câu đối điếu cậu con cụ quận Phúc-Môn

Xưa khóc cha, lại nay khóc con, giọt lệ hà dư đầu, đau quá trời ôi! một khối tinh thành vì tổ quốc.

Khuên người Pháp, nhưng tay người Việt, học hành đà đặn thế, vội gì cậu hỡi! đồng-bào hạnh-phúc cũng thiên đường.

PHAN-SÀO-NAM

Họa hai bài thơ bác Tiếng-Dân thập chu niên tự thọ

Kia Man nọ Xúc đấu sừng ca, (1)
Trước mắt tầng xem việc trải qua.
Lạ chắc ấy thù, quên ấy bạn,
Hôn thì làm tớ, giỏi làm cha.
Kiếp muôn chẳng đổi dân cùng nước,
Tiết một không sai trẻ đến già.
Ngành lại thử xem và ngó tới,
Biết lâu hay chóng biết gần xa.

Cũng giống rồng tiên cũng giống [người,
Cô ta có nó có nhà ngươi,
Đường đi một bước đầu từ một,
Phận sự mười phân phải vẹn mười.
Ngọn bút ba đào cầm đặng vững,
Bức tranh phong cảnh ngắm càng [tươi,
Tri âm ai rõ ra nhiều tiếng,
Khi khóc vì vui, giận lại cười.

MẪN-ÂU

(1) 古有蠻觸二國居於蝸之左右角，日以戰國爭事故曰蠻觸相爭

BAN ƠN VÀO NHỊP CÔNG-CHÚA ĐẢN SINH

Nhân nhịp Hoàng-hậu Nam-phương sinh hạ được Phương-Mai công chúa, Hoàng thượng và Hoàng hậu có ban một số tiền 3,400$ về các việc từ thiện ở Trung Nam Bắc kỳ, chia ra như sau:

Bắc kỳ:	1.000$
Nam kỳ:	1 000$
Trung kỳ:	1 400$

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHÌ NĂM 1937

900.000 đồng Bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180.000 vé, mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM-KỲ, CAO-MÊN, BẮC-KỲ, TRUNG-KỲ và AI-LAO). Nơi xổ định ở HANOI, và thôi bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sau nầy:

8 Août, 9 Septembre, 14 Octobre, 2-12 1937 và 5-1-1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau nầy:

1 số trúng		4.000$	4.000$
2	»	1.000.	2.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36 000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$
1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những vé hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ các năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ-Ý: BỘ NAM-KỲ từ số 000 000 đến số 039.999 và từ số 100 000 đến số 139.999 — BỘ CAO-MÊN từ số 200 000 đến số 239 999 và từ số 300.000 đến số 339 999 — BỘ BẮC-KỲ từ số 400.000 đến số 439.999 và từ số 500.000 đến số 539 999 — BỘ TRUNG-KỲ từ số 600.000 đến số 639 999 và từ số 700.000 đến số 739.999 — BỘ AI-LAO từ số 800 000 đến số 839 999 và từ số 900.000 đến số 939 999

Mới về đĩa hát COLUMBIA
điệu Huế, bán giá đặc-biệt rất rẻ:
0$60 — 0$70 *một đĩa*

SOCOA — HUẾ

Độc-quyền máy vô-tuyến-điện: PHILIPS RADIO VÀ PILOT

Có trử bán tại Pharmacie de Hué 89 Rue Paul-Bert à Huế và các Hiệu thuốc Tây ở các tỉnh.

Một TƯ THỤC LỚN đầu tiên ở HUẾ do một ĐOÀN THỂ GIÁO VIÊN tổ chức từ 1936:

Hiệu trưởng: Tôn-quang-Phiệt

THUẬN=HÓA HỌC=HIỆU

Thủ quỹ: Trần-hữu-Duẩn

Đầy 12 GIAN — Đường DAYOT — gần sân VẬN-ĐỘNG

Trường là của chung, nên các thầy đều tận tâm.

Được công-chúng khen là trường ở chỗ thanh-tịnh, xa các con đường ồn ào, học-sinh khỏi lãng trí.

Chỉ có bổn-trường đã cấp 7 Học-Bổng cho học-sinh.

Đã được tiếng là trường có kỷ-luật và thi đậu rất nhiều.

Đã có nhiều nhà trọ tử tế gần trường cho học-sinh.

Khai-giảng: 30 AOUT 1937

Mở đến lớp CỰ THỂ TỨ NIÊN

Đã có Laboratoire trét 4200$00 — Bibliothèque: 400 quyển — Một Salle de Sciences riêng tiện cho khi học Chimie và Physique

Có Terrain de Sports và thầy tập thể-thao.

Thi Học-bổng định vào ngày 28 Septembre 1937.

CÁC GIÁO VIÊN: *Nhiều kinh nghiệm, không khi nào thay đổi giữa năm học và toàn có bằng: Cao-đẳng sư-phạm, Tú-tài, Cao-đẳng tiểu-học và Sơ phạm ở Huế: các ông: Trần-đình-Đàn, Tôn-quang-Phiệt, Hoàng-Tăng, Bửu-Ái, Đào-duy-Anh, Nguyễn-đức-Nguyên, Hồ-Hữu, Hồ-Liêm, Nguyễn-doãn-Thâm, Trần-hữu-Duẩn, Lê-trọng-Bật, Ngô-hữu-Yên.....*

Có đến xem Thuận-Hóa *mới thấy trường ở* chỗ rất thanh tịnh *và cách tổ-chức đã* thật hoàn toàn

THUỐC PHÁT MINH BỔ PHỔI TRỊ HO

SÁU PHƯƠNG THUỐC HO THẦN HIỆU ĐỆ NHẤT — CHỨNG HO NÀO DÙNG THEO THUỐC NÀY

N 4 — BỔ PHẾ CHỈ KHÁI TÁN. — Gồm trị các chứng ho bởi tại phổi yếu và nóng, hoặc ho phong, ho cảm, ho ban rất thần hiệu. Giá 1 ve 0$10

N 18 — NHI KHOA CHỈ KHÁI TÁN. — Trị các chứng ho con nít, bất luận ho phong, ho gió, ho cảm, gốc ban chưa giứt mà ho, tỳ vị yếu sanh đàm mà ho, thần hiệu phi thường. Giá 1 ve 0$10

N 19 — PHỤ KHOA ĐIỀU HUYẾT CHỈ KHÁI HOÀN. — Trị về ho đàn bà kinh nguyệt không đều, hoặc bởi sản hậu mà sanh ra ho, bất luận đàm nhiều ít, đàm xanh, đàm vàng. Giá mỗi hộp 5 hoàn: 0$80

N 20 — NAM KHOA BỔ KHÍ CHỈ KHÁI HOÀN — Trị về ho đàn ông, tỳ phế khí suy nhi kiêm ngoại tà, phần khí yếu, tỳ yếu, phổi yếu mà ho, hoặc đàm nhiều, đàm ít, đàm xanh, đàm vàng. Giá mỗi hộp 5 hoàn: 0$80

N 21 — LỤC LONG THANH PHẾ HOÀN. — Trị các chứng phổi khô, rang tức ngực, ho không đàm, có khi ho nhiều động tim phổi mà ra máu chút ít, bất luận đàn ông, đàn bà, già, trẻ đều dùng đặng. Giá mỗi hộp 5 hoàn: 0$80

N 22 — ĐỒNG GIAO BẤT BỬU HOÀN. — Trị các chứng ho ra máu, thổ huyết, lạc huyết, ho máu vướng theo đàm, cầm máu rất thần tốc, đàn ông đàn bà thảy đều dùng được. Giá mỗi hộp 5 hoàn: 1$15, hộp nhỏ: 1$00

NHA THUOC **VÕ-VĂN-VÂN** THUDAUMOT

Các chi cuộc: HUẾ *87 Rue Paul Bert* TOURANE — QUINHON — SAIGON — HANOI — HAIPHONG

PHÚ-XUÂN HỌC-HIỆU

Đường Gia-Hội — HUẾ — Lập từ năm 1931

Hiệu-trưởng: CAO-VĂN-CHIỂU

Khai-giảng: Thứ hai 30 Août 1937 — *Thi học bổng:* Thứ năm 16 Septembre

KẾT QUẢ CÁC KỲ THI

Tiểu-học Pháp-Việt: Năm 1937 đậu 38 trò.

Tốt-nghiệp Thành-chung: Năm 1935: đậu 8 — 1936: đậu 18 cả và 2 kỳ) 1937: đậu 6 (kỳ đầu).

Lê-vĩn-Cẩn, Trương-đình-Lăng, Lương-Khiêu, Nguyễn-Phạo, Nguyễn-đăng-Sung, Trương-văn-Xuân.

(chưa kể bà người được vào vấn đáp) Lâm-Lợi, Thái-Tiêm, Phạm-công-Thường.

Vào trường Trung-học Khải-Định (Lớp Nhứt-niên): đậu vào 22 trò (Học trò Phú-Xuân đậu đầu)

TRONG NĂM 1936-37 ĐÃ CÓ: 3 lớp Đệ Nhứt-niên, 2 lớp Đệ Nhị-niên, 2 » » Tam-niên, 2 » » Tứ-niên

(Hiện nay, chỉ có Bổn-trường là có cả các lớp về ban Cao-đẳng Tiểu-học)

Đến khai-giảng, sẽ mở thêm ban Tú-tài

Năm nầy, sẽ có những Giáo-viên nầy dạy ở Bổn trường:

M. TRẦN VĂN CÁC, Cao đẳng Sư phạm, cựu Giáo viên ở các trường Lycée Paul Doumer và Chasseloup-Thanh ở Saigon, đã dạy lớp Tứ niên ở Bổn trường trong 2 năm nay, và mới rồi được Nha Học chánh cử vào ban Hội đồng Giám khảo thi Tốt nghiệp.

M. TẠ ĐÌNH CUNG, Cao đẳng Sư phạm, cựu Giáo viên ở các trường Trung học Hồng bàng (Hanoi) và Paul Doumer (Saigon).

M. NGUYỄN BÁ CƯỜNG, Cử nhân văn chương, sẽ dạy ở lớp L.A.M.S. (mở vào kỳ nhập học năm nay, và nhiều Giáo viên Tú tài Bản xứ và Pháp quốc, v. vân...

https://tieulun.hopto.org

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Đã được phép đi tìm việc làm ăn mà còn bị bắt !

Bùi-San, cựu chánh trị phạm, được tha về năm ngoái, hiện ở đường Chợ công, phường Phú hội. Vì không có công việc làm ăn, vừa rồi San có vào bộ Tư pháp xin phép đi tự Huế vào Qui nhơn để tìm việc làm ăn. Được phép rồi San lần vào Qui nhơn ở mấy ngày, kiếm không ra công việc gì, thì tiếp được thơ của một người bạn ở Sông cầu phiền vào trong ấy nhà có việc, San nghe lời, lần vào Sông cầu.

San vào đến nơi, liền bị lý hương sở tại xét hỏi, thấy có đã căn cước, bài chỉ thuế và giấy phép hẳn hòi, nên không bắt bớ gì. Nhưng người bạn San thấy thế, không muốn để San ở lại làm, vì vậy San lại thất vọng trở về Huế.

Về Huế được ít ngày, thì bữa 16 Aout 1937 San liền bị bắt giải vào Sông cầu xét hỏi, mất tăm nay chưa thấy về.

Đã được phép đi tìm việc làm ăn, mà còn bị lụy như thế, khổ quá !

Bút chuyện

VINH

Các phố trưởng nên có thì giờ nhứt định để tiếp dân

Cái cần : « Xin triệu phố trưởng (chef de quartier) khó hơn xin dấu Tòa », ở thành phố Vinh đã thành câu nói quen đầu miệng. Bởi vì thấy nhiều người đi xin phố trưởng cái dấu nhận thiệt mà có đến hàng tuần lễ. Mà chỉ là việc chứng thực cái giấy khai sinh, cái đơn xin nhập họa, hoặc một vài cái khế ước mua bán đất... Các lý trưởng ở nhà quê thì không nói, còn những người làm việc ở thành phố đều có lương bổng hẳn hòi, từ 10$ đến 12$, thường nên định lệ bắt trưởng phố phải có ngày giờ và nhà giấy nhứt định cho dân được biết chỗ đến sở, khi có giấy mà cần phải chứng thực cho khỏi mất thì giờ làm ăn.

Dân nguyện

NGHỆ - AN

Lại dịch trâu !

Đâu nhà quê, hễ nghe nói đến dịch trâu bò, lo sợ vô chừng. Mới độ trước, sở thú y Nghệ-Tĩnh ở Vinh đã làm sổ kê khai số trâu bò chết dịch có đến trên 200 con ở các phủ huyện.

Vừa rồi huyện Thanh chương lại phi báo về tỉnh rằng tại hai tổng Vô liệt và Đại đồng, làng Thanh la và làng Thi nê thuộc huyện Thanh chương đã có mấy con trâu bị chết dịch. Bịnh dịch nầy đã mới cảm, con vật cũng nhỏ gầy và ăn ít nước như mọi kỳ trước.

Hiện hôm chủ nhật 22 Aout, Thú y ở Vinh đã thân hành lên Thanh chương khám nghiệm.

P. V.

HÀ-TĨNH

Sao chưa thấy trả tiền ?

Trước đây nhà nước có mở rộng con đường Local n° 53, có lấy đất hàm từ cột 5 đến cột 8 làng Vinh lưu, Thạch hà) đường đã đắp xong, mà số tiền mua đất ấy, không thấy giả cho điền chủ, không biết vì phần chủ thầu, hay là cai chịu. Điền chủ chúng tôi rất trông mong.

Điền chủ làng Vinh lưu

QUẢNG - TRỊ

Ai còn dám đem đồ tới chưng hội chợ nữa ?

Chúng tôi, dân huyện Gio linh, ngày tháng giêng năm nay, thân huyện sao trát văn của Tỉnh sức thị cho chúng tôi rằng :

« Các nhà buôn hay tư gia có sản vật như : tiền trắng, tiền đen, mặt ong, trầm hương v. v. ai có bao nhiêu, đưa đến nhà chuyên đề vào tỉnh để phái người đưa đi bán lại hội chợ Huế, giá bao nhiêu kẻ bán sẽ trích tỉnh bớt ngân sách trả lại... ».

Dương lúc ấy đồ thổ sản như tiêu, mặt, giá có hơi cao, mà chúng tôi cũng vâng lệnh tìm kiếm mua để đưa lên nhà đem vào hội chợ.

Từ ấy đến nay đã 6, 7 tháng, chúng tôi đã nhiều lần đến nhà huyện hỏi số tiền, thời quan dạy rằng số tiền ấy còn ở Tỉnh, Tòa, chưa lãnh được. Chúng tôi đã có gởi đơn đến Tỉnh, Tòa, hỏi về việc ấy, mà vẫn chưa thấy trả tiền hay vật hạng lại.

Đồng tiền mua bán là cần thiết cho dân, mà lối thời như thế, chúng tôi lấy làm phiền quá. Vậy quan trên soi xét phát hoàn số tiền ấy, cho chúng tôi.

12 người có gởi đồ sản vật kỳ tên

L. T. S. — *Hội chợ mục đích là khuyến khích nghề công thương trong xứ, mà có cái « cớ » như trên, khiến cho dân gian than phiền mất lòng tốt sẵng đối với hội chợ, nhà đương cuộc nên xét mà trừ sự lối thời ấy.*

TOURANE

Hội chợ

Hội Âm nhạc Đà thành sẽ tổ chức một cuộc hội chợ tại nhà Cercle Tourane Sport vào 3 ngày 4, 5 và 6 Septembre 1937.

Theo chương trình thì 3 giờ chiều nay 4-9 sẽ khai mạc và có nhiều cuộc vui.

QUẢNG - NGÃI

Bị đánh và giam có oan

Lúc 8 giờ tối 22 Aout 1937, Võ-thành-Tiên, thợ giặt ủi ở Nam tiệp phường, thành phố Quảng ngãi, vào hội chợ xem đấu vỏ. Trên sân khấu đấu vỏ, trước có bàn ghế các cô cần bà ngồi, kế sau bàn ghế thì bọn trẻ nhỏ đứng, Võ thành-Tiên đứng sau xem. Có một bác lính gác đó, bảo những người sau bước xuống, Võ-thành-Tiên cũng ở vào số ấy, bước chưa kịp, bị bác lính xô, y nói : « để tôi xuống, chớ xô đẩy thế, té mới sao ? », bác lính ấy bảo rằng y ngoan ngoãn thì cả bọn lính gác, xúm lại đánh Tiên, rồi bảo lính Nghiệp giải lên bót Cò giam. Đồng thời có một người đứng xem (không rõ tên), thấy Tiên bị đánh, có nói xen vài tiếng, cũng bị các bác lính đánh cho một mẻ, rồi cũng giải lên bót; sau quan Một có xét hiểu đầu đuôi, liền tha Võ-thành-Tiên ra, còn người kia thì bị giam ấy !

Đi xem mà bị đánh và giam rất oan !

Người thấy

Một cắc bạc chỉ đổi có 7 đồng xu

Gần đây tại các chợ ở tỉnh Quảng ngãi, 1 cắc bạc chỉ đổi lấy 7 đồng xu một thôi. Có nhiều người đem bạc đồng, bạc cắc đi đến các phố, các chợ để đổi lấy xu (Đồng xu một, không phải xu nữa), nhứt là bọn buôn ở chợ Đồng ké, Ba gia...

Hỏi thăm thì họ nói : « Hiện nay bọn Mọi cao, như Mọi Cà đong... cần ăn thứ xu ấy ; đem xu, một lần mua hàng : bắp, lúa, cau, v. v. thì, chúng bán được rẻ, còn đem vật khác như bạc cắc, bạc đồng..., thì chúng nó không dùng. Vì vậy mà cần phải đổi xu một để lên Mọi ấy mua hàng... ».

B. N.

Chân tướng cuộc Thung Nhật

(Tiếp theo trang 1)

đều có tiếng gọi « đối Hoa phải có cái nhận thức mới ».

Nguyên người Nhật tự lại có ý khinh miệt Trung-hoa cho là một quốc gia vô tổ-chức ; nay thấy cuộc thống nhứt, lòng khinh miệt kia đổi ra lòng ghen ghét xen với kiêng nể. Nhân đó mới đi tìm đó các tình báo, khảo sát thực tế Trung quốc và nghiêm xét cả địa vị Trung quốc trên quốc tế ra thế nào. Trong tờ báo «Đông đại lục» ngày tháng 8-37 có câu phê bình :

« Trung quốc mà gọi là Hiện-đại-hóa cứu hóa theo nước Anh, chả có cái gì là thành tích cả ».

Nhân thế, Nhật lại có cuộc Anh Nhật đàm phán bàn về vấn đề đối Hoa...

Trải qua mấy tháng xem xét, vì lòng tham dục, làm sống lại lòng khinh miệt Trung-hoa, thấy trong toàn quốc cứu Nhật, chuẩn bị động viên đối Nhật, nên vội vàng trù cách ứng phó. Sau Xuyên-việt về nước có tuyên ngôn rằng : « Trong thời kỳ ngắn nầy không muốn cùng Trung-Hoa đàm phán đến gì cả... »

Câu nói ấy có đeo sáng cối xay và tàu hay tạc dạn theo sau, tưởng dễ hiểu lắm.

3 Lư-sơn quân sự hội nghị.

Tháng 7 năm nay Tưởng-giới-Thạch có mở cuộc hội nghị ở Lư-Sơn, triệu tập các quan quân tập trung ban lời huấn lệnh, sự ấy xung động đến quân bộ Nhật rất lớn. Trong con mắt đế quốc Nhật bản cho cuộc Hội nghị Lư-sơn là tư tưởng hợp nhất, là nhân tài tổng động viên vào công cuộc chuẩn bị nhứt trí kháng Nhật, tức là một bài bịch tiên thanh đối Nhật tác chiến.

Nhân thế cuộc Lư-sơn hội nghị vừa tan thì sự biến Lư-câu-kiều phát sanh ngay, tế là thì cái thế đoạn đánh cờ tranh nước trước, làm cho Trung-hoa không kịp trở tay.

Theo 3 nguyên nhân kể trên thì binh quyền và chánh quyền ở Hoa Bắc có chịu « thống nhất hóa », làm cho người Nhật nông lòng không thể chần chừ nữa.

Đó là nguyên nhân Nhật chế tạo ra biến cuộc ở Hoa Bắc. (Còn nữa)

Cuộc du lịch Trung Bắc-kỳ

Ông Nguyễn-văn-Kính ở Saigon hiện có tổ chức cuộc du lịch Trung Bắc Kỳ, gồm độ 40 người Nam-kỳ, đã khởi hành ngày 31 Aout. Mục đích để thăm viếng các thắng cảnh và cổ tích.

Đến 4 Septembre, đoàn ấy sẽ tới Huế rồi ra Hanoi.

Ngày 9 Septembre đáp xe lửa trở về Saigon.

Hội-chợ Quangngai

(Tiếp theo trang 1)

Gian của viện « Đông-pháp Cảnh nông khảo-cứu »

Gian nầy gồm có 6 phòng, về sự kiến trúc đã nói như trên, đây chỉ thuật các đồ bố trí :

Hàng rã 7, 8 ngày đêm, công chúng đi xem Hội chợ về, chỉ nghe trầm trồ mấy phòng cảnh nông nầy thôi. Phòng thứ nhứt, bày đồ nuôi cá, có thả cá trôi, rô, trê, diếc, bơi qua bơi lại trong thùng gương chứa nước. Một bên bày đồ đánh cá, như chài, lưới, mành, rớ, v. v.... giữa phòng có bày sở thí nghiệm nuôi cá ở tỉnh Hà-Đông (Bắc-kỳ) ; trên tường có treo các bản đồ vẽ bình cá và người đánh cá.

Phòng thứ hai, bày đủ mọi đồ nuôi tằm, ươm tơ và khuôn dệt hàng, xa đánh ống theo kiểu máy mới chế tạo mấy năm gần đây ở tỉnh Quảng-Nam ; trên tường cũng có treo đủ các hình vẽ.

Phòng thứ ba, bày đủ các đồ nông sản, như đường, bắp, mì, cau, thuốc lá, chè, quế, lúa, đậu, không thiếu vật gì, do hội Vệ nông liên đoàn Quảng-Ngãi và hội Canh nông hợp tác Quảng-nam sưu tập, có nhiều bức vẽ và đồ chứa rất đẹp.

Phòng thứ tư, bày các đồ thổ sản tỉnh Bình-Định, nhứt là dừa Tân-quan, dầu dừa, xơ dừa, đệm dừa, cùng các vật sản khác, trong có nhiều hình vẽ và đồ làm đã để bày cho mọi người xem thấy dễ hiểu ; cũng có mấy bức vẽ của hội Canh nông hợp tác ở Bắc-giang.

Phòng thứ sáu, bày các loài cây gỗ, cùng các đồ lâm sản, nhiều bức tranh vẽ rất xảo.

Lại còn phòng bày cách chắp cây của tòa Nông-chánh Trung-kỳ, nhà chiếu bóng của Viện Đông-Pháp Nông phố khảo cứu, máy trù ẩn thành ngày đêm kêu gọi chỉ vẽ về sự ích lợi cho các nhà nông, nghe rầm rĩ luôn, cũng có ngày diễn thuyết cho công chúng nghe nữa. Đây là chưa kể 3 cái máy xe quay nước, như máy nước «Tympanum», của ông R Henri, và máy vô tuyến điện Philips hay Pilot của Socoa Huế.

Các đập dẫn thủy nhập điền của sở Lục lộ Quảng ngãi đang trù làm hay làm xong

Muốn các nhà nông trong tỉnh được rõ sự lợi ích về cuộc dẫn thủy nhập điền sắp làm hay đã làm xong, sở Lục-lộ (Travaux publics) Quảng Ngãi vẽ bản địa đồ toàn tỉnh trên khuôn vàn gỗ lắp lại, và dùng đất đắp ra hình núi, hình mương dẫn thủy, và những nơi có đập ngăn nước, tháo nước... Người xem trông vào bản đồ, không khác gì nhìn thấy cảnh núi sông và đập dẫn thủy thực hiện trước mắt.

Những đập dẫn thủy ấy lược kể ra sau nầy :

1) Đập Cà-và.— Cửa mương xây tại Cống Giang là sông nhánh của sông Trà-Khúc, thuộc làng An-kiêm, tổng Tịnh-Thượng, phủ Sơn-Tịnh. Đập nầy mương nhánh đi theo bờ tả ngạn sông Trà, khởi đầu từ Cống Giang làng An-kiêm, xuống Ba-Gia, Vạn Lộc, Phước Lộc, thẳng tới làng Tư-Cung, tổng Tịnh-Châu. Nối theo mương chánh ấy, có 2 mương phụ : một mương khởi từ làng Phú-Sơn, đi qua làng Thạnh-an nội, Khánh Mỹ, qua sông Châu-ổ đến làng Châu Tử thuộc phủ Bình Sơn, và một mương khởi từ làng Thọ Lộc đi qua làng Trường Thọ đến làng Giao Thủy, còn nhiều tiểu cấu nữa.

Đập Cà-Và nầy, nước chứa được 32 triệu thước khối, cho 36.000 mẫu ruộng.

2) Về phía hữu ngạn sông Trà, có đặt máy bơm nước ở sông Trà lên mương dẫn thấy qua làng Mỹ Thạnh, tổng Nghĩa Điền (Tư nghĩa), rồi đến làng Phú Vinh (Nghĩa hành), thẳng tới làng Vạn An (Tư Nghĩa), mương nầy cũng có nhiều mương nhỏ phụ vào.

3) Đập Liệt-Sơn.— Cửa mương xây tại Liệt Sơn là nơi thượng lưu sông Lỗ Bối, huyện Đức Phổ. Mương chánh khởi từ làng Lỗ Bối đi qua làng An Thọ, An Sở, thẳng đến làng Bình An. Đập nầy cũng chảy ra nhiều mương phụ, như mương phụ khởi từ làng Trường sanh, qua làng An Thường, đến làng Nga Mân, và mương phụ Tân Tử, mương phụ Tập An. Ngoài ra còn nhiều mương nhỏ nữa..

Đập Liệt Sơn, nước chứa được 16 triệu thước khối cho 1o nghìn mẫu ruộng.

(Còn nữa)

NGẬM MỘT HƯỜN,

VALDA

TRONG MIỆNG

Tim khỏi đau đớn giảm, Mũi đỡ, Khỏi nghẹt lỗ mũi, và lại không ho.

Có nghẹt mũi, ho nhiều, mà ngậm được thuốc lá thì cũng biết đâu.

Ấy là một trừ thuốc thần hiệu lắm

DỄ MÀ TRỪ

các chứng bịnh ho hen và tức ngực.

THƯỚC HƯỜN VALDA

có bán đầy trong các tiệm thuốc

Ai mua thì nhớ coi trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

ĐÀN ÔNG THẬN HƯ

THUỐC LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

của Lê-huy-Phách là thứ thuốc « bổ thận » hay nhất ở xứ này !

Thận là cơ quan bộ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận suy sinh nhiều chứng : đau lưng, váng đầu, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, buồn bã chân tay, tiểu tiện khi trong khi vàng, tinh khí loãng... hoặc sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương. Các bệnh nầy đều làm kém đường sinh dục.

1) *Di tinh.* — Khi cương dương, không cử lúc nào, tinh khí không kiên được, mà tiết ra.

2) *Mộng tinh.* — Khi ngủ tưởng giao hợp với đàn bà, tinh khí cũng ra.

3) *Hoạt tinh.* — Tinh khí không kiên. Khi giao hợp tinh khí ra mau.

4) *Nhiệt tinh.* — Tinh nóng.

5) *Lãnh tinh.* — Tinh lạnh.

6) *Tinh khí bất sự nạp tử cung.*— Tinh khí rỉ rỉ ri, không bắn vào tới tử-cung.

7) *Liệt dương.* — Gần đàn bà mà dương không cường được.

8) *Sau khi khỏi bịnh phong tình.*— Đau lưng, rụng tóc, váng đầu, kiệt thân thể đau mỏi, mới qui đầu, tiểu tiện có ít vẩu...

Có các bệnh kể trên dùng LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ-HUY-PHÁCH đều khỏi cả. Bịnh lâu năm lâm cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp đã thấy hiện nghiệm lạ thường ! Giá 1$00 một hộp.

Thuốc này bào chế rất công phu có vị phải tìm phơi hàng tháng để lấy dương khí ; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc nầy làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận bộ được sinh khí, cố tinh, và đắt nhất là vị « hải cẩu thận ». Công hiệu của thuốc nầy không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được hoàn toàn như ý !

ĐÀN BÀ BẮT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là kém huyết mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều, còn sinh ra nhiều chứng : váng đầu, ù tai, chóng mặt, mỏi xương sống, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHỦNG NGỌC số 80 giá 1$50. Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh Bất điều. Dùng một hộp thuốc này kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00. Riêng dùng cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc này kinh nguyệt điều hòa, tăng thêm sức lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LE-HUY-PHACH

N° 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở TRUNG-KỲ. — Thanh hóa : Thái Lai 72 Route Bà thầy. Vinh : Sinh Huy 59 phố ga. Huế : Vân Hồi. 29 Paul Bert. Qui Nhơn : Trần văn Thắng Av Khải định. Quảng-Ngãi : Lợi-Hưng Route Coloniale 2. Khatrang : Ng. Tinh Tư-Sỹ Tailleur tonkinois. Tuy hòa : Ng-x-Tiếu. Dalat : Nam Hàm được phòng. Phan-rang : Bazar Tư-sơn. Phanri : Ích công-thương-cục. Faifoo : Châu-Liêu, 225, Pont Japonnais. Pleiku, Thái quang Khanh. Và khắp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đều có đại lý cả.

Đấu giá

Ngày 18 Octobre 1937 tại phủ Toàn quyền Hanoi sẽ có cuộc đấu giá :

1) Vận tải thơ từ bằng ô-tô trong khoảng Saigon đi Lộc-ninh, Kratié, Stung-treng, Khong và Pakse ;

2) Vận tải thơ từ bằng ô-tô trong khoảng Thakhek, Savannakhet và Đông-hà.

Những nhà đấu giá, ai muốn đấu, cứ bỏ đơn vào phong bì gởi thẳng ra phủ Toàn-quyền.

PHÚ - AN HỌC - HIỆU

N° 102 — Đường Chùa-Cầu — FAIFOO

Hiệu trưởng : M. TÔ - HIỀN, cựu giáo viên trường công

Sáng lập năm 1933 là một trường tư-thục có tiếng nhất tỉnh Quảng-nam. Cách tổ chức rất hoàn toàn. — Học liệu đầy đủ. — Kỷ luật nghiêm nghị. — Giáo viên lão luyện có bằng cấp Tú tài hoặc Cao-đẳng và dạy rất tận tâm. — 55 học-sinh càng ngày càng đông, mỗi năm thi đậu nhiều :

Đã đậu đầu 2 năm kế tiếp.

Thi cấp học bổng cho học-sinh lớp Ba, lớp Nhì nhứt-niên, nhị-niên và lớp Nhứt ngày. . . . . 4 OCTOBRE 1937

Khai giảng niên học 1937 - 38 ngày. . . . . 1er SEPTEMBRE 1937

CÁC NỮ'-HỌC-SANH NÊN CHÚ Ý !

Nếu không vào được các trường công, các nữ-học-sinh nên xin vào trường nữ-học HOAI-ĐỨC phố hàng Trống, Hanoi số nhà 70, điện-thoại số 886, ở chỗ cũ trường Hồng-Bàng.

Ở đây có đủ ban Sơ-đẳng và ban Thành-chung, có nhiều nữ-giáo-viên Pháp và Nam chuyên giạy, có *nhà Lưu-học-sinh rộng rãi.* Cách tổ-chức trong trường rất chu đáo. Thật là một trường Tư-thục nữ-học đông đắn nhất và lớn nhất xứ Đông-pháp.

Ngày khai giảng ban sơ-đẳng : 1er Septembre

Ngày khai giảng ban thành-chung : 3 Septembre

Ai muốn hỏi thể-lệ nhà trường, xin viết thư cho bà quản-đốc : Madame Huỳnh-Tân, 70 Jules Ferry Hanoi.

TRUNG — NHẬT CHIẾN - TRANH

(Tiếp theo trang 1)

và Kaogchin ở phía bắc và phía nam tỉnh thành ấy.

Lại có bản thông cáo chính thức phát biểu ở Thượng hải chẳng thiệt rằng sau khi đã hạ được Trương gia khẩu, quân Nhật đã lấy luôn ải Nam khẩu rồi.

QUÂN TÀU ĐÁNH LUI QUÂN NHẬT Ở NGÔ TÙNG

Thượng-hải, 25-8 — Đại đội quân Nhật rầm sức tấn công ở mặt trận Ngô tùng kiên hà từ tháng sáng bữa nay. Chúng tiến tới xóm Kéating thì gặp đại đội viện binh Tàu đánh gần quá, nên phải thối lui.

Ở HOA BẮC, QUÂN NHẬT CŨNG TẤN CÔNG KHẮP CÁC MẶT TRẬN

Thiên-tân, 25-8 — Tại khắp các mặt trận ở Hoa Bắc quân Nhật cũng đã nhận được lệnh tấn công.

Trên con đường xe hỏa Bắc kinh — Hán khẩu quân Nhật đã chiếm động Phụng sơn, cách xa phía tây Lương hương 7 hải lý, và trên con đường xe hỏa Thiên tân — Phổ khẩu, chúng lấy động Ching hai, cách phía nam Thiên tân 45 cây số.

KHÔNG QUÂN NHẬT HOẠT ĐỘNG RIẾT

Đông-kinh, 25-8 — Chiều tối thứ ba, không quân Nhật lại bay tới công phá Nam kinh.

Trong miền phụ cận Thượng hải, máy bay Nhật đã công phá các xóm Giang loan, Kaüng và Tai Tsang.

Lại một toán máy bay khác đã tới ném bom xuống Ninh Phố trong tỉnh Triết giang và Ân cảnh trong tỉnh An huy.

MÁY BAY TÀU QUA TẬN BẾN NHẬT LIỆNG BOM

Đông-kinh, 25-8 — Một chiếc máy bay Tàu, 18 giờ tối ngày thứ ba đã bay tới Thượng hải ném bom xuống các trại lính Nhật.

Mấy hôm rày, trong các giới hiểu dân ngoại quốc ở Đông kinh hằng có tin đồn rầm lên rằng: Một đoàn 4 chiếc máy bay của Tàu đã cả gan từ Thượng hải vượt biển bay riết qua Nhựt, tới liệng bom xuống thành Nagasaki. Một chiếc đã bị quân Nhựt dùng súng cao xạ bắn rớt, còn ba chiếc kia, sau khi liệng hết bom, đã bay thoát trở về trại.

Nhà đương cuộc hải quân và sở cảnh sát Nhựt cực lực đính chánh tin nầy.

QUÂN CỌNG TÀU KÉO LÊN TUY VIỄN VÀ BÁCH LINH MIẾU

Thiên-tân, 25-8 — Đặc phái viên của báo «Yomiuri Simbun» ở Thiên tân nói rằng vừa rồi mấy toán quân cọng Tàu tổng số 53.000 người do hai tướng đỏ Châu Đức và Mao trạch Đông chỉ huy đã từ Thiểm tây kéo lên miền bắc Tuy viễn, và hiện đã phái quân tiền đạo kéo thẳng đến Bách linh miếu (Paeling miao) rồi.

Không nói trắng ai cũng biết mấy toán quân cọng Tàu nầy sẽ giúp quân chánh phủ Nam kinh chống cự liên quân Nhựt Mãn Mông để giữ đất Nội Mông để hàn tiện bề liên lạc với Nga sô vậy.

TƯỚNG GIỚI THẠCH PHÁI HAI SƯ ĐOÀN TRONG MỘT ĐẠO QUÂN BẢN BỘ ĐẾN NGÔ TÙNG ĐỂ QUYẾT CHIẾN VỚI QUÂN NHẬT

Đông-kinh, 26-8 — Theo báo «Yomiuri Shimbun» (Nhật) thì Tướng giới Thạch vừa mới phái hai sư đoàn thứ 1 và thứ 2 trong đạo quân thứ 1 đến Ngô tùng để quyết chiến với quân Nhật. Đạo quân thứ 1 nầy là một đạo tinh binh thuộc quyền thống suất trực tiếp của Tướng giới Thạch, nay do Hồ tôn Nam chỉ huy.

Vậy rồi đây sẽ có trận quyết chiến giữa đạo quân thứ 1 nầy với quân Nhật.

MẤY TRẬN KỊCH LIỆT Ở TRẤN-QUAN-ĐÔN VÀ ĐƯỜNG QUAN ĐÔN

Tân-ninh, 26-8 — Một toán quân Tàu đã kéo đến Dương-liễu thành, đánh mở sau quân Nhật. Đồng thời lại một toán quân Tàu từ Trấn-quan-đôn tiến lên công kích, hai đội xe thiết giáp cùng từ phía nam Trấn quan đôn bắn sáng trái phá vào quân Nhật. Quân Nhật sáng sớm 22 từ Đỗ lưu vội vàng bỏ lui, quân Tàu vội đuổi đánh. Chín giờ rưỡi, ngày 26, một chiếc máy bay Nhật bay lượn trên không Đường-quan-đôn chừng 7 khắc đồng hồ, bị xe thiết giáp Tàu bắn ba phát trái phá lên, máy bay Nhật vội bỏ chạy.

BỐN NĂM TRĂM QUÂN NHẬT Ở GA TRƯỜNG-HOA BỊ VÂY

Thượng-hải, 26-8 — Bốn năm trăm quân Nhật ở nhà ga Trường-hoa binh, vì bị quân Tàu vây bọc, không cách nào lui về tàu binh Nhật được.

Tám giờ tối 26, tàu binh Nhật lại dùng trái phá bắn dữ dội vào một phần quân Tàu. Một bộ phận tàu quân Nhật lui đến Ôn-tảo-binh, mong chia binh lực quân Tàu. Quân Tàu đã đuổi đánh. Hiện hai bên còn đánh nhau dữ dội.

VỀ VIỆC NHẬT PHONG TỎA CÁC VEN BIỂN TÀU

Londres, 26-8 — Hải quân Đại tướng Hasegawa là Tư lịnh hạm đội Nhật lại thảy phận Tàu, vừa mới tuyên bố phong tỏa các ven biển Tàu từ Thượng-hải đến gần Hương-cảng. Đại-tướng có nói rõ rằng: Sự phong tỏa nầy chỉ thi hành với các tàu thầy của nước Tàu; còn các tàu thầy của các nước khác vẫn có thể đi lại tự do trong khu cấm chỉ.

Cố vấn hải quân Nhật có nói rõ rằng: dù những tàu thầy của các nước khác đi vào khu cấm chỉ không thể bị giam giữ hoặc bị tịch thu hoặc bị bắt ép phải đổi đường đi, nhưng các nhà đương cục Nhựt vẫn có quyền bắt các tàu thầy của các nước khác phải dừng lại để xét hỏi xem đích thực là tàu thầy của nước nào. Chỉ những tàu thầy của Tàu đi vào khu cấm chỉ, là sẽ bị giam giữ; những tàu thầy nước Tàu, chỉ khi nào chạy trốn, là sẽ bị đánh đắm mà thôi. Sự phong tỏa nầy gồm suốt từ sông Dương-tử qua vịnh Hàng-châu và vịnh Hạ-môn đến tận bến Bản-đầu (ở tỉnh Quảng-đông).

Thượng-hải, 26-8 — Tổng Lãnh-sự Nhật ở đây là ông Okamoto đã gởi thông điệp cho các Lãnh-sự công cử ngoại quốc ở Thượng-hải, yêu cầu liệt cường hãy lưu ý tới vấn đề ghe tàu của Trung-quốc có thể trở hình kéo cờ liệt quốc trong khi chạy ở người khơi. Lãnh-sự Nhật xin đại biểu liệt cường hãy đề phòng, không nên dung chế những sự lợi dụng cờ liệt quốc như thế.

PHÁP ĐỐI VỚI VIỆC PHONG TỎA ẤY

Paris, 26-8 — Các nhà ngoại giao Pháp không đi nghỉ cái quyền của hải quân Nhựt ở nước Tàu được [illegible] tàu thầy của Tàu. Thế nhưng các nhà ngoại giao nầy cho rằng: Hải quân Nhật ở nước Tàu không thể thi hành cái quyền ấy cả với các tàu thầy của các nước khác, bởi vì chỉ hễ khi nào cuộc chiến tranh có tuyên bố và thông cáo cho các nước ngoài cuộc biết, thì sự phong tỏa mới là chính thức và có hiệu lực thôi.

THÁI ĐỘ MỸ CỨNG CÁT LẮM

New-York, 27-8 — Các báo đăng tin rằng: Nếu vì việc phong tỏa các ven biển nước Tàu mà Nhật ngăn cản các tàu thầy Mỹ đi lại các ven biển ấy — dù là những tàu thầy chở khí giới đến được sang Tàu chăng nữa cũng vậy — thì chính phủ Mỹ sẽ coi việc phong tỏa nầy là một việc khiêu chiến.

NHỜ QUÂN NHẬT-MÃN GIÚP SỨC, ĐỨC-VƯƠNG KHÔI PHỤC ĐƯỢC MIỀN SÁT-BẮC

Hấc binh, 28-8 — Theo tin Trung-xã thì mấy toán quân Mông-cổ kéo Nhựt do Đức-vương chỉ huy đã đánh lui mấy toán quân Tàu chiếm cứ một phần đất Nội-mông tức là 9 huyện ở miền bắc Sát-cáp-nhĩ trong tuần trước. Quân đội của Đức-vương đã chiến thắng quân Tàu trên một trận tuyến dài 10 dặm, dọc theo biên giới Nhiệt-hà — Sát-cáp-nhĩ.

Nhờ có liên quân Nhựt-Mãn trợ chiến, hiện quân Mông-cổ đã đuổi hết quân Tàu mà lấy lại trọn miền Sát-bắc.

Ngoại Mông-cổ sẽ thành một quốc gia độc lập lấy tên là Mông-cổ quốc dưới quyền giám đốc của Đức-vương.

THƠ TÍN

Công ông *D. L. Duy nguyên*, Quảng nam

Được 2 bài «bị ép» của ông... phải có đơn kêu với nhà đương cuộc trước đã.

Ô. *«Bồ chuyện»*, Vinh lộc, Bạcđan

Mất đất hay không bằng lòng đâu, thì kêu kiện đó.

Ô. *Minamy*, Japon

Được mandat 27$75 đến 31-10-39 hết hạn.

Ô. *Lương công Lượng*, Thanh hóa, Gái bé

Được mandat 2$ trả đến tiền báo kể từ 15-6-37.

Ô. *Ng. dương Thanh*, Lệ thủy

Được mandat 4$ đến 31-12-37 còn thiếu 0$42.

Ô. *Tân Ninh*, Faifoo

Được mandat 4$ đến 15-11-37 còn thiếu 0$28.

Ô. *Lê quang Tín*, Binh khởi, Tân an

Được mandat 4$ đến 10-3-38 còn thiếu 1$08.

Ô. *Phan Lý*, Cẩm g, Tam kỳ

Được mandat 6$ đến 15-3-38 hết hạn.

Ô. *Lê văn Giáo*, Du đệ, Tỉnh gia, Thanh hóa

Ông lấy vào đưa kêu oan, nên đợi nói xét, vì việc đã rõ ràng, chỉ có kết án nặng nhẹ mà thôi, không phải đăng báo.

Ô. *Ng. Th.*, Faifoo

Bài «chỉ là một việc mua bán...» không đăng được.

Ô. *Hoài Anh*, Huế

Được bài nói chuyện mấy thầy Đội Trạm than phiền... Việc nầy phải có đơn kêu, đăng tên hẳn hoài, nói trống không lắm.

Càng đâu làng Văn qui, Quảng trị

Trong bài không nói ở về phủ huyện nào, người viết thơ không ký tên rõ ràng, không đăng được.

Ô. *Bài «nên Trở»*, Thiệu hóa, Thanh hóa

Được mandat 3$ ông trả tiền báo rồi.

T. B.

TIN VẮN

CUỘC NỘI LOẠN TÂY-BAN-NHA

Salamanque, 27-8. — Tảng sáng hôm qua, loạn quân mở đánh dưới hết vệ binh binh tràn ra khỏi miền phụ cận Santander và vô thành ấy.

Valence, 26-8. — Quân binh đến tiếp mãi về phía Aragon, chiếm thành Quinto.

Rome, 27-8. — Có tờ thông cáo chính thức nói trong trận đánh Santander từ hôm 14 đến 24-8, số binh lính dương 2 bị chết là 340 người, bị thương 1676 người.

Londres, 26-8. — Hội đồng Bất can thiệp họp kín lại vào ngày mai, để xét bản báo cáo của ủy viên Audubere về việc kiểm soát.

LẠI ÁM MƯU ÁM SÁT THỦ TƯỚNG BỒ ĐÀO NHA

Lisbonne, 24-8. — Sở cảnh sát lại khám phá được cuộc âm mưu ám sát Thủ tướng Salayar kha nầy, họa âm mưu định chực ném bom vào xe Thủ tướng chớ không đăng đến như cuộc âm mưu ngày 4 Juillet sau.

TÌNH HÌNH NƯỚC NGA

Moscou, 24-8. — Ông Filatov, ủy viên Trung ương chấp hành trưởng Xô viết Moscou bị cất chức vì trễ nải trong việc chính trị và không coi ngó mảng.

Báo Leningrad Kaprevda đăng tin rằng có 8 người trong đảng Trotzki vừa bị kết án tử hình.

ĐẠI TAM QUỐC TẾ SẼ NHÓM TẠI PARIS

Paris, 24-8. — Theo tin các báo thì rồi đây Đại tam quốc tế sẽ nhóm tại Paris để bàn về chương trình cách mạnh ở nước Tàu.

Các Ngài đau gan có thuốc chữa đây

Một thứ thuốc mới, dựa theo thứ bạch thuộc về gan mà bào chế với dầu Harlem, Rotde và lá bách-hiệp. Bởi các ngài đau cách thế nào, mà uống thuốc Boldarlem thì thấy hiệu nghiệm liền, vì nó giúp sự tiêu thốn thuốc về gan, dời mới các tế bào và làm cho gan khỏe đau.

Có một bữa ăn, uống 2 viên nhỏ, thì thấy vui vẻ mà sống lâu. Bán tại các hiệu bào chế và nhà hàng Chatelain, số 2, đường Valenciennes Paris. Hãy dùng thử thuốc Boldarlem, viết thơ cho phòng biện-lý Y. H., bản phòng sẽ chịu cước phí gởi mẫu thuốc biếu không.

BOLDARLEM

Làm cho lá gan tái sanh

DĨA HÁT VICTOR

Phụng - Hào 1937

Miles Phùng-Há, Tư-Sạng. M.M. Năm-Châu, Tư-Út ca nhiều bản mới đặc sắc. Dĩa hát bộ Saigon TÂN-THÀNH-BAN danh tiếng nhất ở Nam-kỳ. Hướng-đạo, hát Cao-Miên, đờn ngũ âm.

Đại-lý dĩa VICTOR, máy hát: DOUGLUS và máy VICTROLA

RCA

LÊ-VĂN-TÀI

82 — rue G. Guynemer — 82, SAIGON

MỘT VIỆC ĐÁNG MỪNG

Bồa-binh le 2 Juillet 1937

Monsieur TRẦN-ĐẮC-SỬ — HANOI

Thưa Ngài, chúng tôi gặp được thuốc bỏ A phiện của Ngài trong chốn tôi nhiều người bỏ được, có người hút nặng 2 30 năm chưa bỏ được, khi bỏ người rất mạnh khỏe đi làm như thường, ơn ấy không bút nào chúng tôi tả xiết, nay nhờ ngài gởi cho vài chục ve hạng ba 2$00, để tôi cho những người làm việc dưới tôi bỏ hút, vì hiện nay hút thuốc phiện nhiều sự khó khăn lắm.

BẠCH-VĂN-HOÀNG Tri châu HÒA-BÌNH *kính thư*

Thuốc nầy dưới quyền kiểm soát tòa thí nghiệm Đông-dương và duyệt tòa án số 47 không ai được làm giả, thuốc có 5 hạng, nặng nhẹ khác nhau VĂN MINH GIỚI YÊN HOÀN, hạng nhất 5$00, hạng nhì 3$00 hạng ba 2$00, hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 mỗi ve, muốn thêm cứu khỏe khi bỏ hút dùng thêm thuốc năm nhung sang hồ hoàng 2$00 một ve, uống 2 tuần lễ nó lọc hết máu cũ sinh máu mới, da thịt hồng hào không ai biết mình hút thuốc phiện, mua bì Pharmacie Tam-Tỉnh, M. TRẦN-ĐẮC-SỬ phố số điếu 73 HANOI.

Có bán ở các đại-lý M. Vân Tân phố Doumer 37 Haiphong, Lê hoàn Hưng ở Phanthiết, Mme. Võ thị Trung ở Tuyhòa, M. Trần Cảnh ở Quảng-ngãi (annam), M. Lê văn Nhuận rue Thi nghè 37 ở Giadinh, M. Ngô văn Thọ ở Cámau, M. Vinh hiệp Phát ở Longxuyên (cochinchine), M. Nguyễn văn Đẳng ở Pakxé M. Đào Tiến Thakhek, Phạm thị Lộc ở Vientiane (Laos), M. Huỳnh Trỵ 15 cochier, Nguyễn văn Quế 67 rue prairie à Phnompenh, của mỗi tỉnh một nhà đại-lý.

Bệnh Quỷ Thuốc Tiên

Nếu các ngài mắc bệnh lậu, hay Tim-La, mới hay đã nhập cốt, hay Lậu đã Nhập-cốt, thì trong người vẫn được khỏe mạnh, chỉ khi nào thấy lá uống rượu vào, trong người mệt nhọc thì sáng có ít mủ, hay nước đái vàng hay có cặn trắng, như thế là lậu nhập cốt, bệnh như thế về tình đi lại với vợ, khi người vợ mắc phải thì không đau buốt gì, chỉ thấy ra khí hư, huyết bạch, sau các vi trùng sự nó đu vào trong tử cung, thì hay lạnh bụng, đau bụng, đau giọt con (Métrite) đa thì vàng, hay nóng nổi vật, hay nhức đầu v. v., vì không đau buốt, vì thế cũng cho đó là nó ngứa và ta, vì thế không mấy người biết tưởng không phải bệnh lậu, như thế để lâu sinh ra lắm bịnh nguy hiểm lắm. Vậy các ngài mắc các bệnh đó mà đã uống đủ các thứ thuốc, trong Nam, ngoài Bắc, rồi, bệnh vẫn không khỏi và rất hết sạch độc. Thì cứ tin dùng thuốc HOÀNG-VĂN-ÁP 47 Minh-mạng Bà-NINH (Tonkin) nặng thế nào cũng mau khỏi và rất hết sạch độc, người không hại, không hai sinh độc, thực như thế, chớ bán hiệu không như mọi người nói như thần, như thánh rất lợi chỉ là tìm người có bệnh, vì các mất bệnh các, các thuốc của bán hiệu hễ uống là khỏi, thuốc lậu 1$00; Tim-La 2$00 1 lọ, khi mua gởi Tính hóa giao ngân; bán tại Lê Nam-Hoàng Phanthiết, Quảng Lợi, Chợ Gòm Phômỹ, Mai Linh 88 Avenue Paul Bert Haiphong, các đại-lý Huế, Saigon, vân vân.

CÓ MỘT, KHÔNG HAI

100 người có tới 80 người bị bệnh PHONG-TÍCH. lúc khi bị bệnh mà không hiểu bệnh gì, được bị dưới gầy ốm rồ:

Cơm no, rượu say, gió bam tính dục hoặc đi no đi ngồi hay đi tắm ngay, nên thọ bệnh, gọi là bệnh PHONG-TÍCH, không phải đau dạ-dày, không phải đau bụng kinh-niên.

Khi thọ bệnh: Thấy: đầy hơi, tức cổ, tức ngực, chân cẳng không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng cổ bình bịch, khi đi uống mang rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua) khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng khi đau lưng, đau ran trên mũi, người thường ngáo ngán, buồn bã chán tay, bị lâu năm sắc mặt vàng, đi bụng đầy. Chỉ một vài liều:

PHONG-TÍCH — ÂN-DƯỢC «CON CHIM»

thấy đã chịu hoặc khỏi ngay, không kể công phí tốn gì, đàn bà có thai cũng uống được.

Mỗi lần một bịch uống giá: 0p.30

VŨ-ĐÌNH-TÂN

Ân-tứ Kim-tiền 1936

178 bis Lachtray — HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ: Vinh-Thường, 40, phố Gia-Long; TOURANE: Nguyễn-hữu-Vinh rue Quảng-Cư; NHATRANG: Kim-Anh, Librairie; PHANTHIẾT: Lê Nam-Hưng, Commerçant; QUINHON: Đông-Lợi, Avenue Khải-Định; QUANGNGÃI: Chế Hoàng ở Sông-Vệ; SOCTRANG: Ng.-văn-Mạnh, Maire à Cantonn; VINH: Hà-thị-Lan Maison Ninh-Hưng; VIENTIANE: [illegible]; THAKHEK: Đào-Tiến Maison Nhật-Khánh-Tân; LUANGPRABANG: Trần-văn-Chả, Entrepreneur

Các tỉnh khác Trung-Nam Bắc có đại-lý.

NHÂN-TẠO-HUYẾT — CỔ-TINH BỔ-THẬN

BỔ HUYẾT-SÁT-TRÙNG — THẬN-HƯ — DI-TINH

Tổ dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn. Làm cho khí-huyết sung túc — Công-dụng đặc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Già suy gầy, trẻ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an-thai — Ở cử dùng chóng đỏ da, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHÚ

CHUYÊN-TRỊ: Di-tinh, mộng-tinh hoạt-tinh — Khí sơ phát: đau lưng, mỏi vai, mắt hoa, tai ù, dần vàng, cổ họng ráo, môi khô — Đêm nằm ít ngủ hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm bao mộng-mị vân vân.... Dù nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thơ minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

«.... Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây qui, «trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-«tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức «khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt «trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang mai».

Trích dịch đoạn nghị chứng nhận thuốc CỔ-TINH BỔ-THẬN:

«.... Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu «rất qui như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

SỨC KHỎE ĐÂY NÀY!

Các ngài có bệnh đau dạ gầy, bệnh đi đại tiện táo, bệnh đau mình mẩy, nhức gân cốt? Hay là có các bệnh ở ngoài da, ví dụ bệnh ghẻ lở, bệnh chốc, bệnh cổ đỉnh ở mấy mặt và mình mẩy vân vân...

Hay ở máu thiếu chất bổ?

Đó là tại máu các ngài cần phải có thuốc làm cho trong sạch, chỉ vì máu xấu mà đinh ra bao nhiêu bệnh tật. Vì sự đó mà có bệnh thì phải chữa sự đó, hơn là chữa các đầu chỉ bệnh. Muốn làm cho máu trong sạch thì các ngài nên dùng thuốc là hiệu "Chartreux de Durbon". Chế ra bằng các chất quốc bổ trong cây cối trên núi Alpes, đã kiến hiệu, thuốc nầy làm cho máu lại được trong sạch, nếu máu tốt thì bao nhiêu bệnh vì máu xấu sinh ra khỏi ngay lập tức.

Hàng ngàn người vì thuốc nầy lại được khỏe mạnh, mỗi ngày hiệu thuốc nhận được rất nhiều thơ viết cám ơn rất cảm động.

Nay từ hôm nay các ngài nên dùng thuốc "Tisane des Chartreux de Durbon".

Thuốc nước - Thuốc bột - Thuốc viên

Các hiệu bào chế

Hỏi rõ thuốc và cách dùng:

Laboratoires J. [illegible]

TISANE des CHARTREUX DURBON

SỐT RÉT LÂU NGÀY RẤT CÓ HẠI ĐẾN THÂN THỂ

PHÁT - LÃNH - HOÀN ĐẠI - QUANG

Trừ khỏi bệnh sốt rét rất hay, — Phàm những chứng sốt rét có cơn, sốt rét lâu ngày, sốt rét liên miên, sốt rét ngã nước, (rét rừng) rét nhiều nóng ít, hay là rét ít nóng nhiều, hết thảy các chứng thuộc về ngược tật, hễ uống thuốc Phát-Lãnh-Hoàn Đại-Quang đều khỏi hẳn, trừ tuyệt nọc rét, không khi nào phát lại. Nhứt là ở những mạn ngược, sơn lam chướng khí rất nặng, nên hay sinh ra chứng rét rừng, nếu trừ sẵn thuốc nầy mà phòng thân thì chẳng lo chi hết.

Mỗi lọ giá . . . . . 0$10 — 12 lọ giá . . . . . 1$00

KHẮP CÁC NƠI TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP ĐỀU CÓ ĐẠI-LÝ

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

29 — PHỐ HÀNG NGANG — HANOI — GIAY NU SO: 805

Tiểu-thuyết «Sư Đầu Quái Hiệp» đã ra số 7 đã biếu không. Xin nhớ đón xem.

Imprimerie TIẾNG-DÂN HUẾ

Le Gérant: HUYNH-THUC-KHANG

https://tieulun.hopto.org